Towards Modern Slavic Studies

Jiří Muryc

TLUMOČNICKÝ SEMINÁŘ / WARSZTAT TŁUMACZA USTNEGO

Towards Modern Slavic Studies – 2020-1-PL01-KA203-081976, 2020 Erasmus+ Strategic Partnerships for higher education

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE

UNIVERSITY OF OSTRAVA

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Towards Modern Slavic Studies – 2020-1-PL01-KA203-081976, 2020 Erasmus+ Strategic Partnerships for higher education

Tato publikace je spolufinancována Evropskou komisí v rámci programu Erasmus+. Tato publikace odráží názory autorů a Národní agentura a Evropská komise nejsou zodpovědné za jakékoli použití informací, které obsahuje.

PUBLIKACE ZDARMA

[J. Muryc], licence: CC BY-NC-ND 4.0 (https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.pl)

Ostrava 2022

Cvičení, 7 setkání x 135 minut (3x45 min.)

Model práce: prezenční / distanční / hybridní výuka

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

OBSAH

1. UVEDENÍ DO PROBLEMATIKY. Teoretické aspekty ústního tlumočení. Tlumočnický proces. Konsekutivní, simultánní a další typy tlumočení. Shody a rozdíly v konsekutivním a simultánním tlumočení. Specifika konsekutivního tlumočení. Základy tlumočnické notace. Cvičení. 5

2. SPECIFIKA SIMULTÁNNÍHO TLUMOČENÍ. Práce v tlumočnických kabinách. Cvičení. Tlumočení z listu. Tlumočnické strategie, postupy a transformace. Nácvik jazykového automatismu: úvod, řízení a ukončení prezentací/diskusí/setkání. Příprava na tlumočnickou akci. Rešeršní příprava na tlumočení. 8

3. TLUMOČNICKÉ DOVEDNOSTI. Paměťová a propedeutická cvičení. Nácvik anticipace. Principy evaluace a analýzy tlumočnického výkonu. Cvičení na vyhledávání a fixace sémantických dominant textu. Nácvik tlumočnické notace 11

4. UNILATERÁLNÍ A BILATERÁLNÍ TLUMOČENÍ TEXTŮ z oblasti služeb, podnikání, cestovního ruchu a mezinárodní spolupráce. Nácvik tlumočnické notace 14

5. NÁCVIK KONSEKUTIVNÍHO TLUMOČENÍ v různých simulovaných situacích. Obousměrné tlumočení textů z oblasti EU. Tlumočení z listu textu s tematikou byznysu 17

6. PRŮVODCOVSKÉ TLUMOČENÍ. Obousměrné tlumočení textů z oblasti (regionálního) cestovního ruchu. Tlumočení v terénu 20

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE

UNIVERSITY OF OSTRAVA

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

7. AKTIVNÍ POROZUMĚNÍ MLUVENÉMU SLOVU v polštině s cílem následného přetlumočení do češtiny a z češtiny do polštiny. Tlumočení nepřipraveného textu z polštiny do češtiny s tématikou cestovního ruchu. Nácvik konsekutivního tlumočení v různých simulovaných situacích. Shrnutí výuky, testace a hodnocení znalostí studentů 23

INFORMACE 26

LITERATURA 27

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE

UNIVERSITY OF OSTRAVA

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

1. UVEDENÍ DO PROBLEMATIKY. TEORETICKÉ ASPEKTY ÚSTNÍHO TLUMOČENÍ. TLUMOČNICKÝ PROCES. KONSEKUTIVNÍ, SIMULTÁNNÍ A DALŠÍ TYPY TLUMOČENÍ. SHODY A ROZDÍLY V KONSEKUTIVNÍM A SIMULTÁNNÍM TLUMOČENÍ. SPECIFIKA KONSEKUTIVNÍHO TLUMOČENÍ. ZÁKLADY TLUMOČNICKÉ NOTACE. CVIČENÍ.		Čas (min.)
1. Základní otázky a cíle výuky	Co je to tlumočení? Jak se od sebe liší překlad a tlumočení? Jaké známe typy tlumočení? Jak definujeme a z jakých kroků se skládá tlumočnický proces? Co je to konsekutivní tlumočení? Co je to simultánní tlumočení? Jaké známe typy simultánního tlumočení? Jaké jsou klíčové předpoklady pro výkon tlumočnické profese? Liší se od překladatele, jeho práce a kompetencí? Smyslem výuky je také představit studentům specifika konsekutivního tlumočení a seznámit studenty se základními principy tlumočnického zápisu (tlumočnické notace). Cílem je poznání teoretických aspektů pro další použití v praktickém tlumočení. Výuka motivuje k dalšímu poznávání postupů a principů ústního tlumočení. (a. učitele)	
2. Uvedení do problematiky	Učitel seznamuje studenty s obecným úvodem a informacemi k realizaci předmětu. Učitel seznamuje studenty se sylabem předmětu: smysl, rozsah, jednotlivá témata, pořadí témat, cíle výuky, požadavky na studenta, použitá metoda práce, povinná a doporučená literatura, forma ukončení předmětu, způsob hodnocení. Učitel vysvětluje: K čemu daný předmět slouží? Proč byl zařazen do studijního programu? Jak bude vedena výuka? Jaká dílčí témata budou probírána? Co učitel očekává od studenta? Jaká bude forma kontroly vědomostí? Diskuse nad zkušenostmi	20

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	s ústním tlumočením. Čím se bude tlumočen lišit od překladu? Seznámení se se základními definicemi. Předpoklady, dovednosti, schopnosti a kompetence tlumočníka. Učitel seznamuje studenty s hlavními zásadami tlumočnické notace a jednotlivými kroky tlumočnického procesu. Učitel srovnává konsekutivní tlumočení se simultánním tlumočením a překladem. Diskuse. Vyučující věnuje čas také integraci skupiny a vzájemnému představení všech účastníků. (a. učitele i a. studentů)	
3. Hlavní aktivita	Prezentace – ústní tlumočení v kontextu překladu, definice, rozdělení na typy podle charakteru tlumočnického výkonu, jazykové kombinace, situace, použité techniky/kanál komunikace apod. Další typy tlumočení a užitečné termíny. Ukázky tlumočnických výkonů z internetu. Přednáška vyučujícího, moderovaná/řízená diskuse (prezentace vlastních zkušeností). Učitel řídí výuku, která obsahuje tyto kroky a dílčí témata: výčet toho, co zaznamenávat tlumočnickou notací; pravidlo horizontálního a vertikálního zápisu; systém notačních značek – písmenové symboly, asociativní symboly, záznam času, matematické symboly a logické operáty; praktická podoba notace (kombinace symbolů); příklady notace různých tlumočnických výkonů a textů; cvičení – záznam tlumočnického zápisu. Studenti sami hledají příklady tlumočení na internetu. Hledají také příklady technického zajištění simultánního tlumočení v podobě různých verzí tlumočnických kabin.	90
4. Ukončení výuky	Učitel formuluje základní teze, které charakterizují konsekutivní tlumočení spolu s tlumočnickým zápisem, a vybízí studenty k uvádění dalších příkladů. Shrnutí definicí. Konfrontace s dosavadními znalostmi, dovednostmi	15

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	a zkušenostmi. Během semináře – společné poznámky na tabuli (virtuální) – klíčová slova, linky na foto/video. Učitel odpovídá na případné doplňující otázky ze strany studentů.	
5. Další kroky	Studenti sami hledají příklady tlumočení na internetu. Hledají také příklady technického zajištění simultánního tlumočení v podobě různých verzí tlumočnických kabin. Na další hodinu se studenti formou samostudia připraví na téma konsekutivní tlumočení a tlumočnická notace (zápis).	10
6. Potřebný materiál	Gillies, A. *Tłumaczenie ustne. Nowy poradnik dla studentów. Conference Interpreting*. Kraków, 2004.; Rozan, J. F. *Notatki w tłumaczeniu konsekutywnym. Notetaking in Consecutive Interpreting*. Kraków, 2004.; Tryuk, M. *Przekład ustny konferencyjny*. Warszawa, 2007.; Kopczyński, A., Kizeweter, M. *Jakość i ocena tłumaczenia*. Warszawa, 2009.; Florczak, J. *Tłumaczenia symultaniczne i konsekutywne. Teoria i praktika*. Warszawa 2013.; Rábeková, S. - Raclavská, J. - Vilímek, V. *Cvičebnice pro rozvoj kognitivních a řečových dovedností tlumočníků*. Ostrava, 2008. Prezentace k přednášce v PowerPoint; technika: PC/NB, datový projektor – v ideálním případě tlumočnická laboratoř. Educational kit.	
7. Poznámky	Odkaz na Show Jana Krause s hostem Alanem Parkerem: https://www.youtube.com/watch?v=FAch9PAt4dU (začátek je v čase cca 1:30)	

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

2. SPECIFIKA SIMULTÁNNÍHO TLUMOČENÍ. PRÁCE V TLUMOČNICKÝCH KABINÁCH. CVIČENÍ. TLUMOČENÍ Z LISTU. TLUMOČNICKÉ STRATEGIE, POSTUPY A TRANSFORMACE. NÁCVIK JAZYKOVÉHO AUTOMATISMU: ÚVOD, ŘÍZENÍ A UKONČENÍ PREZENTACÍ/DISKUSÍ/SETKÁNÍ. PŘÍPRAVA NA TLUMOČNICKOU AKCI. REŠERŠNÍ PŘÍPRAVA NA TLUMOČENÍ.		Čas (min.)
1. Základní otázky a vzdělávací cíle	Smyslem výuky je představit studentům specifika simultánního tlumočení a seznámit studenty se základními principy práce v tlumočnických kabinách, popř. s aparaturou potřebnou pro realizaci simultánního tlumočení, a to rovněž v případě on-line vzdáleného tlumočení. Cílem je poznání teoretických aspektů pro další použití v praktickém tlumočení. Výuka motivuje k dalšímu poznávání postupů a principů ústního tlumočení. Jaké známe základní tlumočnické strategie? Jak se od sebe liší strategie v překladu a tlumočení? Jak s uvedenými tlumočnickými strategiemi vhodně pracovat a zařadit je do tlumočnického procesu? Jak se připravit na tlumočení? Rešerše a nácvik jazykového automatismu. (a. učitele)	
2. Uvedení do problematiky	Učitel seznamuje studenty s hlavními zásadami simultánního tlumočení a jednotlivými kroky tlumočnického procesu. V případě výuky v tlumočnické laboratoři seznamuje studenty s technickými zázemím a ovládáním aparatury potřebné k tlumočnickému výkonu. Učitel srovnává simultánní tlumočení s konsekutivním tlumočením a překladem.	20

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Učitel zmiňuje základní tlumočnické strategie, dílčí shody a odlišnosti jednotlivých postupů od překladatelských transformací. Uvádí, jak s danými tlumočnickými strategiemi vhodně pracovat a zařadit je do tlumočnického procesu. Prezentuje a komentuje, jak se dobře připravit na tlumočení prostřednictvím rešerší a nácviku jazykového automatismu. Diskuse se studenty. (a. učitele)	
3. Hlavní aktivita	Učitel postupně prezentuje a komentuje: principy simultánního tlumočení; možnosti nácviku simultánního tlumočení; technická aparatura, práce s mikrofonem a sluchátky; první nácvik – shadowing, rozdělení pozornosti, krátká (cca 2minutová) cvičení pro začínající kabinové tlumočníky; lag time. Učitel dále řídí výuku, která obsahuje tyto kroky a dílčí témata: základní tlumočnické strategie, postupy a transformace; vysvětlení a komentář k jednotlivým strategiím – komprimace, kondenzace, segmentace, generalizace, explikace, neutralizace, anticipace; příklady strategií v tlumočnické praxi; tlumočníkovo desatero; Týmová spolupráce – studenti se rozdělí do menších skupin – pracují v týmech. Na konci hodnocení vyučujícím + kritická evaluace samotnými studenty. nácvik jazykového automatismu – úvod, řízení a ukončení (závěr) prezentací, diskusí, setkání apod.; příprava na tlumočnickou akci – rešerše; příprava na tlumočnickou akci – technika, materiál.	90

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	(a. učitele, a. studenta) (a. učitele)	
4. Ukončení výuky	Učitel shrnuje probranou látku a odpovídá na případné doplňující otázky ze strany studentů. Učitel formuluje základní teze, které charakterizují jednotlivé postupy a vybízí studenty k uvádění příkladů. Učitel ústně hodnotí práci studentů. Učitel odpovídá na případné otázky studentů. (a. učitele, a. studenta)	15
5. Další kroky	Učitel nabádá studenty k samostatnému studiu příslušného oddílu textové opory a upozorňuje na nutnost přípravy také v domácím prostředí – paměťový trénink, fonetický trénink, synonymní konstrukce, cvičení na rozvoj řečových dovedností tlumočníka, aktivní poslech aj.	10
6. Potřebný materiál	Gillies, A. *Tłumaczenie ustne. Nowy poradnik dla studentów. Conference Interpreting*. Kraków, 2004.; Rozan, J. F. *Notatki w tłumaczeniu konsekutywnym. Notetaking in Consecutive Interpreting*. Kraków, 2004.; Tryuk, M. *Przekład ustny konferencyjny*. Warszawa, 2007.; Kopczyński, A., Kizeweter, M. *Jakość i ocena tłumaczenia*. Warszawa, 2009.; Florczak, J. *Tłumaczenia symultaniczne i konsekutywne. Teoria i praktika*. Warszawa 2013.; Rábeková, S. - Raclavská, J. - Vilímek, V. *Cvičebnice pro rozvoj kognitivních a řečových dovedností tlumočníků*. Ostrava, 2008. Prezentace k přednášce v PowerPoint; technika: PC/NB, datový projektor – v ideálním případě tlumočnická laboratoř. Educational kit.	
7. Poznámky	Opakování teorie mj. v rámci aplikace https://quizizz.com/ Práce s vyhledávačem tlumočnických symbolů pro tlumočnickou notaci: http://www.symbolovnik.cz/cs	

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

3. TLUMOČNICKÉ DOVEDNOSTI. PAMĚŤOVÁ A PROPEDEUTICKÁ CVIČENÍ. NÁCVIK ANTICIPACE. PRINCIPY EVALUACE A ANALÝZY TLUMOČNICKÉHO VÝKONU. CVIČENÍ NA VYHLEDÁVÁNÍ A FIXACE SÉMANTICKÝCH DOMINANT TEXTU. NÁCVIK TLUMOČNICKÉ NOTACE		Čas (min.)
1. Základní otázky a cíle výuky	Smyslem výuky je seznámit studenty se specifickými tlumočnickými dovednostmi a kritérii hodnocení, (sebe)evaluace a analýzy tlumočnického výkonu. Důležitou součástí jsou také nejrůznější paměťová a propedeutická cvičení, nácvik anticipace a v neposlední řadě nácvik tlumočnické notace. (a. učitele)	
2. Uvedení do problematiky	Učitel seznamuje studenty s hlavními schopnostmi, znalostmi/vědomostmi a dovednostmi/kompetencemi tlumočníka. V souvislosti s tím učitel prezentuje základní principy a kritéria evaluace a analýzy tlumočnického výkonu, a to jak z pohledu tlumočníka, tak příjemce, resp. zadavatele tlumočnického výkonu. Učitel komentuje zapojení dlouhodobé a krátkodobé paměti do procesu tlumočení a nutnost jejího tréninku. Učitel zmiňuje strategii anticipace a pojem sémantická dominanta textu. Diskuse se studenty. (a. učitele)	20
3. Hlavní aktivita	Učitel postupně prezentuje a komentuje: hlavní schopnosti, znalosti/vědomosti a dovednosti/kompetence (mentální, intelektuální a kompetenční pilíř) tlumočníka – mj. v kontextu tzv. bipolarity (univerzálnosti) tlumočnické práce;	90

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	kritéria hodnocení a evaluace tlumočnického výkonu – důraz na kvalitu, evaluace jazykových a mimojazykových faktorů; role a prezentace tlumočníka; role tlumočníka v komunitním tlumočení; studenti podle daných kritérií hodnotí výkony tlumočníků na různých nahrávkách a videích – metoda kritika a experta; studenti hodnotí sami sebe – metoda sebeevaluace a peer review. Učitel dále řídí výuku, která obsahuje tyto kroky a dílčí témata: nácvik vyhledávání a fixace sémantických dominant textu; synonymní konstrukce; výběr klíčových vs. redundantních informací obsažených v textu; vysvětlení a komentář k strategii anticipace – příklady strategií v tlumočnické praxi + nácvik na praktických ukázkách a textech; nácvik tlumočnické notace (tlumočnického zápisu) na konkrétních ukázkách reálných textů. Uvedené činnosti lze realizovat individuálně nebo v týmové kooperaci. (a. učitele, a. studenta) (a. učitele)	
4. Ukončení výuky	Učitel shrnuje probranou látku a odpovídá na případné doplňující otázky ze strany studentů. Učitel formuluje základní teze, které charakterizují jednotlivá témata probírané látky a vybízí studenty k uvádění příkladů. Učitel ústně hodnotí práci studentů.	15

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Učitel odpovídá na případné otázky studentů. (a. učitele, a. studenta)	
5. Další kroky	Učitel nabádá studenty k samostatnému studiu příslušného oddílu textové opory a upozorňuje na nutnost přípravy také v domácím prostředí – tlumočnická notace, tvorba vlastního systému značek a zkratek, tvorba glosářů, paměťový trénink, fonetický trénink, synonymní konstrukce, cvičení na rozvoj řečových dovedností tlumočníka, aktivní poslech aj.	10
6. Potřebný materiál	Csiriková, M., Vysloužilová, E. *Propedeutická tlumočnická cvičení I*. Olomouc, 1998.; Dingová, N. *Paměťová a jazyková cvičení pro tlumočníky*. Praha, 2008.; Gillies, A. *Tłumaczenie ustne. Nowy poradnik dla studentów. Conference Interpreting*. Kraków, 2004.; Rozan, J. F. *Notatki w tłumaczeniu konsekutywnym. Notetaking in Consecutive Interpreting*. Kraków, 2004.; Tryuk, M. *Przekład ustny konferencyjny*. Warszawa, 2007.; Kopczyński, A., Kizeweter, M. *Jakość i ocena tłumaczenia*. Warszawa, 2009.; Florczak, J. *Tłumaczenia symultaniczne i konsekutywne. Teoria i praktika*. Warszawa 2013.; Rábeková, S. - Raclavská, J. - Vilímek, V. *Cvičebnice pro rozvoj kognitivních a řečových dovedností tlumočníků*. Ostrava, 2008. Technika: PC/NB, datový projektor. Educational kit.	
7. Poznámky	Opakování teorie mj. v rámci aplikace https://quizizz.com/ Práce s vyhledávačem tlumočnických symbolů pro tlumočnickou notaci: http://www.symbolovnik.cz/cs	

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

4. UNILATERÁLNÍ A BILATERÁLNÍ TLUMOČENÍ TEXTŮ Z OBLASTI SLUŽEB, PODNIKÁNÍ, CESTOVNÍHO RUCHU A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE. NÁCVIK TLUMOČNICKÉ NOTACE		Čas (min.)
1. Základní otázky a vzdělávací cíle	Smyslem výuky je seznámit studenty se specifickými tlumočnickými dovednostmi unilaterálního a bilaterálního tlumočení. Tematika textů je dána těmito oblastmi: služby, podnikání, cestovní ruch, mezinárodní spolupráce (např. česko-polské nebo polsko-české). Důležitou součástí jsou také nejrůznější jazyková, překladatelská, konfrontační, paměťová a propedeutická cvičení, nácvik tlumočnické notace. (a. učitele)	
2. Uvedení do problematiky	Smyslem výuky je seznámit studenty se specifickými tlumočnickými dovednostmi unilaterálního a bilaterálního tlumočení. Tematika textů je dána těmito oblastmi: služby, podnikání, cestovní ruch, mezinárodní spolupráce (např. česko-polské nebo polsko-české). Důležitou součástí jsou také nejrůznější jazyková, překladatelská, konfrontační, paměťová a propedeutická cvičení, nácvik tlumočnické notace. (a. učitele)	20
3. Hlavní aktivita	Učitel seznamuje studenty s hlavními principy unilaterálního (monologového) a bilaterálního (dialogového) tlumočení. Učitel komentuje specifika lexiky, gramatických konstrukcí a stylistiky terminologických oblastí – služby, podnikání, cestovní ruch, mezinárodní spolupráce. Tlumočnická notace – opakování. Diskuse se studenty. (a. učitele)	90

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

4. Ukončení výuky	Učitel postupně prezentuje a komentuje: principy unilaterálního tlumočení; principy bilaterálního tlumočení; specifika lexiky, gramatických konstrukcí a stylistiky terminologických oblastí – služby, podnikání, cestovní ruch, mezinárodní spolupráce. Učitel dále řídí výuku, která obsahuje tyto kroky a dílčí témata: synonymní konstrukce; výběr klíčových vs. redundantních informací obsažených v textu; nácvik tlumočnické notace (tlumočnického zápisu) na konkrétních ukázkách autentických textů. V rámci nácviku notace použití metody „převrácené třídy", popř. možno použít metodu „world cafe". (a. učitele, a. studenta) (a. učitele)	15
5. Další kroky	Učitel shrnuje probranou látku a odpovídá na případné doplňující otázky ze strany studentů. Učitel formuluje základní teze, které charakterizují jednotlivá témata probírané látky a vybízí studenty k uvádění příkladů. Učitel ústně hodnotí práci studentů. Studenti podle daných kritérií hodnotí výkony kolegů-tlumočníků – metoda kritika a experta; současně hodnotí sami sebe – metoda sebeevaluace a peer review (pokud to technické podmínky umožňují, např. v rámci tlumočnické laboratoře, lze pracovat s nahrávkami tlumočnických výkonů studentů).	10

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Učitel odpovídá na případné otázky studentů. (a. učitele, a. studenta)	
6. Potřebný materiál	Učitel nabádá studenty k samostatnému studiu příslušného oddílu textové opory a upozorňuje na nutnost přípravy také v domácím prostředí – tlumočnická notace, tvorba vlastního systému značek a zkratek, tvorba glosářů, paměťový trénink, fonetický trénink, synonymní konstrukce, cvičení na rozvoj řečových dovedností tlumočníka, aktivní poslech aj.	
7. Poznámky	Gillies, A. *Tłumaczenie ustne. Nowy poradnik dla studentów. Conference Interpreting*. Kraków, 2004.; Rozan, J. F. *Notatki w tłumaczeniu konsekutywnym. Notetaking in Consecutive Interpreting*. Kraków, 2004.; Tryuk, M. *Przekład ustny konferencyjny*. Warszawa, 2007.; Kopczyński, A., Kizeweter, M. *Jakość i ocena tłumaczenia*. Warszawa, 2009.; Florczak, J. *Tłumaczenia symultaniczne i konsekutywne. Teoria i praktika*. Warszawa 2013.; Rábeková, S. - Raclavská, J. - Vilímek, V. *Cvičebnice pro rozvoj kognitivních a řečových dovedností tlumočníků*. Ostrava, 2008. Technika: PC/NB, datový projektor. Educational kit.	

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

5. NÁCVIK KONSEKUTIVNÍHO TLUMOČENÍ V RŮZNÝCH SIMULOVANÝCH SITUACÍCH. OBOUSMĚRNÉ TLUMOČENÍ TEXTŮ Z OBLASTI EU. TLUMOČENÍ Z LISTU TEXTU S TEMATIKOU BYZNYSU		Čas (min.)
1. Základní otázky a cíle výuky	Smyslem výuky je seznámit studenty se specifickými tlumočnickými dovednostmi bilaterálního (obousměrného) tlumočení. Tematika textů je dána těmito oblastmi: činnost a fungování EU, byznys. Důležitou součástí jsou také nejrůznější jazyková, překladatelská, konfrontační, paměťová a propedeutická cvičení, nácvik tlumočnické notace. (a. učitele)	
2. Uvedení do problematiky	Učitel seznamuje studenty s hlavními principy bilaterálního (dialogového, obousměrného) tlumočení. Učitel komentuje specifika lexiky, gramatických konstrukcí a stylistiky terminologických oblastí – EU, byznys. Tlumočnická notace – opakování. Diskuse se studenty. (a. učitele)	20
3. Hlavní aktivita	Učitel postupně prezentuje a komentuje: principy bilaterálního tlumočení – opakování; specifika lexiky, gramatických konstrukcí a stylistiky terminologických oblastí – EU, byznys. Učitel dále řídí výuku, která obsahuje tyto kroky a dílčí témata: synonymní konstrukce; výběr klíčových vs. redundantních informací obsažených v textu; nácvik tlumočnické notace (tlumočnického zápisu) na konkrétních ukázkách autentických textů.	90

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	V rámci nácviku notace použití metody „převrácené třídy", popř. možno použít metodu „world cafe". (a. učitele, a. studenta) (a. učitele)	
4. Ukončení výuky	Učitel shrnuje probranou látku a odpovídá na případné doplňující otázky ze strany studentů. Učitel formuluje základní teze, které charakterizují jednotlivá témata probírané látky a vybízí studenty k uvádění příkladů. Učitel ústně hodnotí práci studentů. Studenti podle daných kritérií hodnotí výkony kolegů-tlumočníků – metoda kritika a experta; současně hodnotí sami sebe – metoda sebeevaluace a peer review (pokud to technické podmínky umožňují, např. v rámci tlumočnické laboratoře, lze pracovat s nahrávkami tlumočnických výkonů studentů). Učitel odpovídá na případné otázky studentů. (a. učitele, a. studenta)	15
5. Další kroky	Učitel nabádá studenty k samostatnému studiu příslušného oddílu textové opory a upozorňuje na nutnost přípravy také v domácím prostředí – tlumočnická notace, tvorba vlastního systému značek a zkratek, tvorba glosářů, paměťový trénink, fonetický trénink, synonymní konstrukce, cvičení na rozvoj řečových dovedností tlumočníka, aktivní poslech aj.	10
6. Potřebný materiál	Gillies, A. *Tłumaczenie ustne. Nowy poradnik dla studentów. Conference Interpreting*. Kraków, 2004.; Rozan, J. F. *Notatki w tłumaczeniu konsekutywnym. Notetaking in Consecutive Interpreting*. Kraków, 2004.; Tryuk, M. *Przekład ustny konferencyjny*. Warszawa, 2007.; Kopczyński, A., Kizeweter, M. *Jakość i ocena tłumaczenia*. Warszawa, 2009.;	

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Florczak, J. *Tłumaczenia symultaniczne i konsekutywne. Teoria i praktika*. Warszawa 2013.; Rábeková, S. - Raclavská, J. - Vilímek, V. *Cvičebnice pro rozvoj kognitivních a řečových dovedností tlumočníků*. Ostrava, 2008. Technika: PC/NB, datový projektor. Educational kit.	
7. Poznámky		

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

6. PRŮVODCOVSKÉ TLUMOČENÍ. OBOUSMĚRNÉ TLUMOČENÍ TEXTŮ Z OBLASTI (REGIONÁLNÍHO) CESTOVNÍHO RUCHU. TLUMOČENÍ V TERÉNU		Čas (min.)
1. Základní otázky a cíle výuky	Smyslem výuky je seznámit studenty se specifickými tlumočnickými dovednostmi bilaterálního (obousměrného) tlumočení. Tematika textů je dána oblastí cestovního ruchu obecně, resp. regionálním cestovním ruchem. Tlumočení v terénu – důraz je kladen na spontánnost a autentičnost prostředí. Učitel vyráží se studenty mimo budovy školy do reálného prostředí, nabízí se historické a kulturní památky, historická centra měst, instituce, úřady, DOV (Ostrava), Strefa kultury (Katowice) aj. Důležitou součástí je terminologická příprava a rešerše informací. Součástí přípravy jsou také nejrůznější jazyková, překladatelská, konfrontační, paměťová a propedeutická cvičení, nácvik tlumočnické notace. (a. učitele)	
2. Uvedení do problematiky	Učitel se studenty opakuje hlavními principy bilaterálního (dialogového, obousměrného) tlumočení. Učitel komentuje specifika lexiky, gramatických konstrukcí a stylistiky terminologických oblastí – cestovní ruch, region. Učitel se studenty – opakování. Diskuse se studenty opakuje jednotlivé postupy a strategie. (a. učitele) (a. učitele, a. studenta)	20
3. Hlavní aktivita	Učitel postupně prezentuje a komentuje: principy bilaterálního tlumočení – opakování; specifika lexiky, gramatických konstrukcí a stylistiky terminologických oblastí – cestovní ruch, region. Učitel dále řídí výuku, která obsahuje tyto kroky a dílčí témata:	90

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	ověření jednotlivých tlumočnických strategií v praxi; skupinové (týmové) tlumočení; synonymní konstrukce; výběr klíčových vs. redundantních informací obsažených v textu; otázky spontánnosti a autenticity prostředí tlumočnického výkonu. (a. učitele, a. studenta) (a. učitele)	
4. Ukončení výuky	Učitel shrnuje probranou látku a odpovídá na případné doplňující otázky ze strany studentů. Učitel formuluje základní teze, které charakterizují jednotlivá témata probírané látky a vybízí studenty k uvádění příkladů. Učitel ústně hodnotí práci studentů. Studenti podle daných kritérií hodnotí výkony kolegů-tlumočníků – metoda kritika a experta; současně hodnotí sami sebe – metoda sebeevaluace a peer review (pokud to technické podmínky umožňují, např. v rámci tlumočnické laboratoře, lze pracovat s nahrávkami tlumočnických výkonů studentů). Učitel odpovídá na případné otázky studentů. (a. učitele, a. studenta)	15
5. Další kroky	Učitel nabádá studenty k samostatnému studiu příslušného oddílu textové opory a upozorňuje na nutnost přípravy také v domácím prostředí – tlumočnická notace, tvorba vlastního systému značek a zkratek, tvorba glosářů, paměťový trénink, fonetický trénink, synonymní konstrukce, cvičení na rozvoj řečových dovedností tlumočníka, aktivní poslech aj.	10

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

6. Potřebný materiál	Gillies, A. *Tłumaczenie ustne. Nowy poradnik dla studentów. Conference Interpreting*. Kraków, 2004.; Rozan, J. F. *Notatki w tłumaczeniu konsekutywnym. Notetaking in Consecutive Interpreting*. Kraków, 2004.; Tryuk, M. *Przekład ustny konferencyjny*. Warszawa, 2007.; Kopczyński, A., Kizeweter, M. *Jakość i ocena tłumaczenia*. Warszawa, 2009.; Florczak, J. *Tłumaczenia symultaniczne i konsekutywne. Teoria i praktika*. Warszawa 2013.; Rábeková, S. - Raclavská, J. - Vilímek, V. *Cvičebnice pro rozvoj kognitivních a řečových dovedností tlumočníků*. Ostrava, 2008. Technika: PC/NB, datový projektor. Educational kit.	
7. Poznámky	https://www.dolnivitkovice.cz/ https://www.ostravainfo.cz/ http://www.mckkatowice.pl/pl/strefa-kultury/24/ https://www.katowice.eu/	

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

7. AKTIVNÍ POROZUMĚNÍ MLUVENÉMU SLOVU V POLŠTINĚ S CÍLEM NÁSLEDNÉHO PŘETLUMOČENÍ DO ČEŠTINY A Z ČEŠTINY DO POLŠTINY. TLUMOČENÍ NEPŘIPRAVENÉHO TEXTU Z POLŠTINY DO ČEŠTINY S TÉMATIKOU CESTOVNÍHO RUCHU. NÁCVIK KONSEKUTIVNÍHO TLUMOČENÍ V RŮZNÝCH SIMULOVANÝCH SITUACÍCH. SHRNUTÍ VÝUKY, TESTACE A HODNOCENÍ ZNALOSTÍ STUDENTŮ		Čas (min.)
1. Základní otázky a vzdělávací cíle	Smyslem výuky je seznámit studenty s metodami aktivního poslechu polského/českého mluveného textu a jejich následné tlumočení do cílového jazyka. Nácvik konsekutivního (unilaterálního/bilaterálního) tlumočení bez přípravy. Nácvik tlumočení z listu. Nácvik tlumočnické notace. Shrnutí výuky, testace – ústní a písemná. (a. učitele)	
2. Uvedení do problematiky	Učitel seznamuje studenty s principy aktivního poslechu mluveného slova. Učitel také demonstruje některé tipy a nástroje na uvolnění pozornosti a paměti v případě tlumočení bez předchozí přípravy a rešerše v různých situacích. Diskuse se studenty. (a. učitele)	20
3. Hlavní aktivita	Učitel postupně prezentuje a komentuje: aktivní poslech;	90

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	tlumočení bez přípravy – jazykové a mimojazykové faktory; simulované situace podle tematického zaměření + jazyková a paměťová cvičení; nácvik tlumočení bez notace. Učitel dále řídí výuku, která obsahuje tyto kroky: testace praktická – ústní (tlumočení monologické, dialogové, tlumočení z listu, kabinové); testace teoretická – písemný test na zvládnutí teorie ústního tlumočení. (a. učitele, a. studenta) (a. učitele)	
4. Ukončení výuky	Učitel shrnuje probranou látku a odpovídá na případné doplňující otázky ze strany studentů. Učitel formuluje základní teze, které charakterizují jednotlivá témata probírané látky. Učitel ústně/písemně hodnotí práci studentů po absolvování celého kurzu. Studenti podle daných kritérií hodnotí výkony kolegů-tlumočníků – metoda kritika a experta; současně hodnotí sami sebe – metoda sebeevaluace a peer review (pokud to technické podmínky umožňují, např. v rámci tlumočnické laboratoře, lze pracovat s nahrávkami tlumočnických výkonů studentů). Učitel odpovídá na případné otázky studentů. Evaluace výuky. (a. učitele, a. studenta)	15
5. Další kroky	Učitel nabádá studenty k samostatné přípravě také po skončení výuky v této disciplíně v domácím prostředí – tlumočnická notace, tvorba vlastního systému značek a zkratek, tvorba glosářů, paměťový trénink, fonetický trénink, synonymní konstrukce, cvičení na rozvoj řečových dovedností tlumočníka, aktivní poslech aj. Vyučující také připomíná nutnost sebeevaluace a důkladné přípravy před každým tlumočnickým výkonem.	10

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

6. Potřebný materiál	Gillies, A. *Tłumaczenie ustne. Nowy poradnik dla studentów. Conference Interpreting*. Kraków, 2004.; Rozan, J. F. *Notatki w tłumaczeniu konsekutywnym. Notetaking in Consecutive Interpreting*. Kraków, 2004.; Tryuk, M. *Przekład ustny konferencyjny*. Warszawa, 2007.; Kopczyński, A., Kizeweter, M. *Jakość i ocena tłumaczenia*. Warszawa, 2009.; Florczak, J. *Tłumaczenia symultaniczne i konsekutywne. Teoria i praktika*. Warszawa 2013.; Rábeková, S. - Raclavská, J. - Vilímek, V. *Cvičebnice pro rozvoj kognitivních a řečových dovedností tlumočníků*. Ostrava, 2008. Technika: PC/NB, datový projektor. Educational kit.	
7. Poznámky		

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

INFORMACE

Prakticky orientovaný seminář s prvky přednášky seznamující studenty s teorií konsekutivního a simultánního tlumočení (zejména v úvodních seminářích).

předmět lze realizovat v prezenční i distanční (popř. kombinované) formě studia;

primárně určen pro studenty v jazykové kombinaci polština-čeština, teoretické aspekty použitelné také pro jiné kombinace s uvedenými jazyky, použitelný bude zčásti také praktický materiál tlumočnických cvičení;

v online podobě ideálně v rámci platformy MS Teams, resp. aplikace Kudo Meetings, lze trénovat také na jiných platformách (Zoom aj.);

studenti budou mít k dispozici studijní oporu, prezentace, cvičební listy s (dvojjazyčnými) texty a úkoly k textům, budou také aktivně vyhledávat nahrávky a videa mj. na kanále YouTube;

v případě prezenční výuky se předpokládá využití moderní tlumočnické laboratoře na FF OU, v níž proběhne nácvik simultánního tlumočení (https://avtg.cz/reference/tlumocnicka-laborator-na-ostravske-univerzite/);

seminář vede 1 nebo 2 vyučující, ideálně v odlišné jazykové kombinaci L1/L2 (např. čeština a/nebo polština).

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

LITERATURA

- Základní: Rábeková, S. - Raclavská, J. - Vilímek, V. *Cvičebnice pro rozvoj kognitivních a řečových dovedností tlumočníků*. Ostrava, 2008.
- Základní: Kierzkowska, D. *Dokumenty polskie. Wybór dla tłumaczy sądowych*. Warszawa, 2007.
- Základní: Kopczyński, A., Kizeweter, M. *Jakość i ocena tłumaczenia*. Warszawa, 2009.
- Základní: Müglová, D. *Komunikácia, tlmočenie, preklad*. Nitra, 2008.
- Základní: Rozan, J. F. *Notatki w tłumaczeniu konsekutywnym. Notetaking in Consecutive Interpreting*. Kraków, 2004.
- Základní: Jopek-Bosiacka, A. *Przekład prawny i sądowy*. Warszawa, 2006.
- Základní: Tryuk, M. *Przekład ustny konferencyjny*. Warszawa, 2007.
- Základní: Tryuk, M. *Przekład ustny środowiskowy*. Warszawa, 2006.
- Základní: Čeňková, I. *Teorie a didaktika tlumočení I*. Praha, 2001.
- Základní: Nováková, T. *Tlmočenie - teória - výučba - práx*. Bratislava, 1993.
- Základní: Makarová, V. *Tlmočenie. Hraničná oblasť medzi vedou, skúsenosťou a umením možného*. Bratislava, 2004.
- Základní: Poznański, J. *Tłumacz w postępowaniu karnym*. Warszawa, 2007.
- Základní: Gillies, A. *Tłumaczenie ustne. Nowy poradnik dla studentów. Conference Interpreting*. Kraków, 2004.
- Základní: Hrdinová, E. M. - Vilímek, V. a kol. *Úvod do teorie, praxe a didaktiky tlumočení. Mezi Skyllou vědy a Charybdou praxe*. Ostrava, 2008.
- Základní: Florczak, J. *Tłumaczenia symultaniczne i konsekutywne. Teoria i praktika*. Warszawa 2013.
- Základní: Wojtasiewicz, O. *Wstęp do teorii tłumaczenia*. Warszawa, 2007.

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

- Základní: Chmiel, A., Janikowski, P. *Dydaktyka tłumaczenia ustnego*. Katowice 2015.
- Doporučená: Jones, R. *Conference interpreting explained*. Manchester, 2002.
- Doporučená: *Internetové stránky: http://www.aiic.net/glossary/, www.eurodict.eu, www.iate.europa.eu, www.jtpunion.org, http://interpreters.free.fr/, www.tepis.org.pl, www.stp.org.pl*.
- Doporučená: Dingová, N. *Paměťová a jazyková cvičení pro tlumočníky*. Praha, 2008.
- Doporučená: *Preklad a tlmočenie. Řada sborníků z konference. Od 1999*. Banská Bystrica.
- Doporučená: Csiriková, M., Vysloužilová, E. *Propedeutická tlumočnická cvičení I*. Olomouc, 1998.
- Doporučená: Muryc, J. *Socio- a psycholingvistické aspekty konsekutivního tlumočení. In Pamięć kulturowa i pamięć lingwistyczna w przekładzie (Red. W. Gorczyca, E. Michalska), s. 55-59*. Bielsko-Biała, 2008.

Užitečné zdroje a odkazy na internetu:

1. Vyhledávač tlumočnických symbolů pro tlumočnickou notaci: http://www.symbolovnik.cz/cs
2. Odkaz na Show Jana Krause s hostem Alanem Parkerem: https://www.youtube.com/watch?v=Fach9Pat4dU (začátek je v čase cca 1:30)
3. Nástroj pro „samostudium“ tlumočení EU: https://webgate.ec.europa.eu/sr/ (využití pro konsekutivní i simultánní tlumočení). Tematika např.:

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Couchsurfing: https://webgate.ec.europa.eu/sr/speech/couchsurfing

Bankomat: https://webgate.ec.europa.eu/sr/speech/bankomat

Zalety biegania: https://webgate.ec.europa.eu/sr/speech/zalety-biegania

Mezczyzni do garow: https://webgate.ec.europa.eu/sr/speech/m%C4%99%C5%Bcczy%C5%Bani-do-gar%C3%B3w

Zakupy w internecie: https://webgate.ec.europa.eu/sr/speech/zakupy-w-internecie

Miedzynarodowy Dzien Kobiet: https://webgate.ec.europa.eu/sr/speech/mi%C4%99dzynarodowy-dzie%C5%84-kobiet

Dieta jezykowa: https://webgate.ec.europa.eu/sr/speech/dieta-j%C4%99zykowa

4. Zajímavé postřehy k tlumočnickému zápisu z praxe:

https://libornenutil.cz/tlumocnicky-zapis/

5. Rozhovor s exministrem zahraničních věcí R. Sikorským:

   Rozmowa wideo MSZ - cz.4 - minister Sikorski o planach polskiej dyplomacji na 2014 rok

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE

UNIVERSITY OF OSTRAVA

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union